

The Oldest Slovene
Daily in Ohio
Best Advertising
Medium

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski
dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so
uspešni

VOLUME XXII. — LETO XXII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY, (ČETRTEK) DECEMBER 7, 1939.

ŠTEVILKA (NUMBER) 284

Nemčija priznava, da je angleška pomorska blokada zadavila njeno trgovino

pristaniščih vsega sveta so nemške ladje, ki ne morejo na morje. — Nemška pomorska mesta drviyo svojemu propadu naproti, priznava nemški ekonom.

BERLIN, 6. decembra. — E. Helfferich, eden najpomembnejših nemških ekonomov, pravi v reviji "Stirlethi na" ki je glasilo Hermana Herga, načelnika nemškega podarskega življenja, da je angleška blokada zadavila nemško pomorsko trgovino ter privedla v Nemčiji nevaren propad. Helfferich piše: "Potrebno je, da zremo dejstva v oči. Ta dejstva pa so takšna, kakršna so bila v 1914—1918. Angleška blokada je spravila nemško prekomorsko trgovino na mrtvilo. Nemške ladje tiče v več kot pristaniščih vsega sveta. Te

Nemčija je prav za prav komunistična in nacizem je isto, kar je komunizem

se glasi nova nemška propaganda, s katero pitajo nemško delavstvo. — Ali živi Evropa v dobi totalne blaznosti ali v časih nezaslišane perfidnosti, laži in licemerstva, ki mu zgodovina ne pozna primere?

Berlinu se je vršil ogromen delavski front, na katerem je govoril njen načelnik dr. Ley, ki je dejal, da oba Hitler in Josip Stalin delata za ustanovitev komunizma, ki je razvidno, da si prizadeva pridobiti na stran bolj radikalne elemente med regimentiranimi delavskimi organizacijami. R. Ley je pojasnoval, da nemška industrija tekom leta pod Stalinom dokazali, da narodni socializem najbolje uresniči potom vojne ekonomske svrhe. "Fideli smo prej proglasili nemško republiko kakor pa se sedaj v demokratično smer," je dejal, da bo vojno ekonomska rekonstrukcija bo zaključena v nekaj mesecih, prav za prav neke vrste komunistična organizacija, po besedi, in beseda, ki jo je Hitler, da označi "Volks-

BANKET NA ČAST MR. JOHN KOVACHU

nedeljo večer ob sedmih se je v Sachsenheim dvorani na E. 55th St. banket, katerega je priredilo trinajst društev hrvatske bratske zajednice na čast Mr. Johnu Kovachu, ki bil nedavno izvoljen za tajnika te bratske organizacije.

Govornik omizja bo senator H. Boyd, podpredsednik hrvatske bratske zajednice.

Frigidaire

Na boljšo Frigidaire ledenico se obrnite do Norwood Appli- cations Furniture na 6104 St. Clair Ave. ali 819 East 185th St. Susnik in Mr. Bohinc sta rada volje razkazala Frigidaire ledenice.

Nov grob

Nov grob je preminil po dolgi bolezni Frank Misic, 1255 East 18th St., v starosti 54 let. Pokop bo vršil v soboto iz A. Sinovi pogrebnega zavoda. Več poročamo jutri.

Rumunija koleba med dvema stoloma

Od ene strani pritiskajo nanjo Nemci, od druge Angleži, ki hočejo drug drugega izpodrinuti.

BUKAREŠTA, 6. decembra. Za ponedeljek je bilo sklicano zasedanje parlamenta, ki bo proučeval petletni načrt premierja George Tatarescu-ja o industriji in agrikulturi ter o zakonih, s katerimi se bo dalo svobodo rumunskim manjšinam. Tukaj se vdržejo govornice o novi vladni krizi, katero bo baje izzval pritisk Anglije. Vlada premierja Konstantina Argetoianu je padla pred dvema tednoma zaradi pritiska Nemčije.

Rumunija se je znašla zdaj v najkočljivejši poziciji v svoji zgodovini. Simpatije Rumunije so na strani zaveznikov, njen zemljepisni položaj pa ji ne dovoljuje preziranja nemških zahtev. Ako se vladi zdaj ne posreči zadovoljiti obeh strani, bo imel kralj Karol velike težave s sestavo nove vlade.

Medtem pa si Velika Britanija na vse kriplje prizadeva preprečiti Nemčiji velike dobave rumunskega olja in živil. Angleška trgovinska misija ložira v Bukarešti v istem hotelu, v katerem je nastanjena tudi nemška misija.

MEHIKA IZRAŽA SVOJE SIMPATIJE FINCEM

MEXICO City, 6. decembra. — Zunanji urad je obelodanil včeraj izjavo mehiškega predsednika Lazaro Cardenas, v kateri izraža slednji simpatije Mehike do Finske.

Predsednik pravi v svoji izjavi, da je Finska demokratična država z univerzalno priznanimi ideali o svobodi, ter pripominja: "V očigled agresije proti finškemu ljudstvu, izraža mehiško ljudstvo finskemu narodu svoje prisrčne simpatije."

Balinarska tekma in seja

V nedeljo dne 24. decembra, popoldne se vrši balinarska tekma med društvi Slovenskega delavskega doma na Waterloo Rd. Društva, ki želijo sodelovati na tej tekmi, so naprosena, da pošljejo svoje zastopstvo na sejo, ki se v ta namen vrši v petek zvečer dne 8. decembra v S. D. D. Za tekmo so določene tri nagrade in sicer prva \$10.00, druga \$7.50 in tretja \$5.00. Po tekmi se bo vršil ples in zabava celo noč, vstopnine prosto. Društva SDD, ki želijo tekmovali, pošljite zastopnike v petek na sejo, kjer se bo ukrenilo vse potrebno v zvezi s tekmo.

Smrt v jezeru

V soboto popoldne je odveslal 67 let stari Charles Hamaček, Čeh po rodu, ribe lovit na Erijsko jezero, toda od takrat ni bilo več slišati o njem. Sinoči pa so našli njegov čoln, toda bil je prazen, o možu pa nobenega sledu. Pogrešani mož zapušča rod bino, ki stanuje na Corlett Ave. Hamaček je član Mt. Pleasant Rod and Gun Clubu in je bil strasten ribar.

Kultura

"IVAN CANKAR" Nocoj ob 7:30 se vrši vaja za dramo "Prevara." — Režiser.

ZRTEV SOVJETSKE BOMB

Na sliki vidimo nekega človeka, na čigar obrazu se jasno odraža trpljenje, ko ga odnašajo s pozorišča, kjer so ga zadeli drobiči bombe ruskih letalcev, ko so slednji bombardirali Helsinkij, glavno mesto Finske.

Izgredi v Leningradu zaradi izgub v letalstvu

COPENHAGEN, Danska, 6. decembra. — Casopis Tidendes poroča danes, da so po nepotrebnih poročilih iz Helsinkija, izbruhili v Leningradu nemiri, kar je posledica težkih izgub, ki jih je utrpela sovjetska zračna sila v Finski.

Poročila iz Helsinkija naznačajo, da je vzrok, da sovjetski letalci niso obnovili bombardiranja Helsinkija, deloma to, ker je nastala disorganizacija sovjetske zračne sile. Mladi sovjetski letalci da so namreč leteli vse preniško nad finskimi obkrogi, zaradi česar so postali tarča finskih izstrelkov. Posledica tega je, da je vlada poklicala v službo starejše pilote.

NESREČA ITALIJANSKIH

RIM, 6. decembra. — V bližini Milana so v zraku treščili skupaj trije veliki italijanski bombniki, pri čemer je bilo ubitih 13 letalcev in neki kmet. Pet letalcev si je rešilo življenje z odskočkom s pomočjo padal. Letalo so padla na zemljo na mestu, kjer je stal neki kmet, ki ga je teža letal strla pod seboj.

Hockey igra v Areni

V soboto zvečer se obnovi boj, hockey igre v Areni, 3700 Euclid Ave. med clevelandskimi Baroni in Pittsburskimi Horne- ti, ki stoje na drugem mestu v Mednarodni ameriški ligi zapadne divizije.

Seja

Društvo Slovenec, št. 1 SDZ ima svojo letno sejo v nedeljo, 10. decembra ob 8. uri zjutraj v navadnih prostorih. Vsi člani so prošeni, da se gotovo udeležijo.

Vabilo

Mr. in Mrs. Jerry Zupec pri- jazno vabita rojake iz Cleve- landa in Barbortona na formal- no otvoritev gostilne v Gorše- tovih prostorih, 982 East 207th St. Postregli bodo z najboljšo pi- jačo in pečenimi piškami. Dobra godba za ples.

Seja

Letna seja Jugoslav Camp. WOW se vrši v soboto ob 7:30 uri zvečer v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Po seji bo malo zabave. Člani so prošeni, da se udeležijo.

Uradnik nemškega konzulata v New Yorku ubit

Preiskava je dognala, da je bil ubit najbrže s kladivom ali s sekuro. — Umor iz maščevanja.

NEW YORK, 6. decembra. — V njegovem stanovanju v Brooklynu so našli danes mrtvega Walterja Engelberga, 42-letnega uradnika nemškega generalnega konzulata. Bil je zbit do smrti. Engelberg je bil v sosesčini, kjer je stanovala, misteriozna in osovražena oseba. V njegovem samskem stanovanju so našli tolikšne zaloge živil in vina, da bi mu zadostovale za leto dni.

Njegovo truplo je bilo oblečeno samo v nočno obleko, ko so ga našli. Policija je mnenja, da se je vršila v stanovanju borba na življenje in smrt in da je bila žrtev pobita s kladivom ali pa s sekuro. Zdravniki izjavljajo, da je bil po vsej priliki v spanju udarjen po glavi. Sila udarcev prča, da je bil izvršen zločin iz maščevanja.

Ko so našli truplo, je moral biti Engelberg že približno 24 ur mrtev. Našel ga je neki drug član nemškega konzulata, ki je šel na njegovo stanovanje gledat, zakaj ni Engelberga v pisarno.

Smrtna kosa

Kakor smo že poročali, je preminila Frances Russ, rodom Horčevar, stara 75 let. V Clevelandu je bivala 45 let. Doma je bila iz vasi Kopolje pri Dobrem polju na Dolenjskem. Pred sedmimi leti je umrl njen soprog John. Tukaj zapušča dva sinova Johna in Josepha, tri hčere: Frances, Mary in Rose Olschafsky in več vnukov. Venci se na željo pokojnice hvaležno odklanjajo. Pogreb se bo vršil iz hiše žalosti na 952 E. 70th St. v soboto zjutraj ob 10. uri v cerkev sv. Vida pod vodstvom Fr. Zakrjaskovega pogrebnega zavoda. Naj bo rajni lahkta ameriška zemlja, preostalim naše sožalje.

V bolnišnici

Mrs. Mary Cevka, 6607 Schaffer Ave. je bila odpeljana v St. Alexis bolnišnico. Začasno obiski niso dovoljeni.

SOVJETSKO VOJAŠTVO PREBILLO FINSKO OBRAMBNO LINIJO

Zavezniki potaplajo nemške podmornice z večjo naglico kot jih more Nemčija nadomeščati.

ZAUPNICA ANGLEŠKI VLADI

MOSKVA, 7. decembra. — Ruski vojaški poveljniki naznačajo, da je sovjetsko vojaštvo prebilo glavno finsko obrambno črto na Karelian ozemlju.

LONDON, 6. decembra. — Iz verodostojnih virov se poroča, da zalagata Velika Britanija in Nemčija Finsko z letali, orožjem in drugimi vojnimi potrebščinami. Angleške trdke so o skrbele Finsko s precejšnjo množico orožja in s 30 letali. Letala je naročila Finska v Angliji tri tedne pred rusko invazijo dežele.

Kakor znano je poleg tega že dospelo v Finsko 60 italijanskih bombnikov, nadaljne bombnike pa se še pričakuje.

Zaupnica angleški vladi

LONDON, 6. decembra. — Angleško ministrstvo zračne sile je v nižji zbornici naznanilo, da so podvzela angleška letala

Učinek sovjetske politike na javno mnenje v Jugoslaviji

V Jugoslaviji in Bolgariji gledajo na ekspanzijo Sovjetske Rusije bolj z vseslovenskega kakor s komunističnega vidika.

BEOGRAD, 6. decembra. — Ruski postopek v Finski je izzval velik učinek na jugoslovansko javno mnenje, ki se je pričelo ustavljati že v prejšnjih fazah ruske ekspanzije. Izmed različnih faz te severne drame ni naredila nobena večjega učinka v Jugoslaviji kakor ustanovitev lutskovske revolucionarne vlade na finski meji.

Oni Jugoslovani, ki zagovarjajo politiko Rusije, so naglašali v glavnem argument, da nima Sovjetska Rusija nobenega namena, vmešavati se v notranjo politiko dežele, ki je prišla pod njen vojaški vpliv. Celotno najgorečnejši jugoslovanski komunisti ne posvečajo nobene

FRITZ KUHN V CELICI V SING SINGU

OSSINING, N. Y., 6. decembra. — Fritz Kuhn, ameriški firi- rar in voditelj nemškega Bundesa, je stopil v Sing Singu da- nes v celico, ki je tako rekoč je- ča v ječi. Njegova celica se na- haja v posebnem delu zgradbe, kjer so nameščeni oni zločinci, ki so zaradi svoje nepoboljšljivi- vosti ali pa zaradi njihove last- ne varnosti tam. V jetnišnici je namreč mnogo kaznjencev, ki so po rojstvu židje ali Poljaki, s katerimi jetnišnične oblasti nočejo spraviti Kuhna v stik, ker vedo, da bi bilo v tem slu- čaju nemudoma po njem.

Sulzmannovo stanje neiz- premenjeno

Stanje councilmana Sulzman- na, ki leži zaradi oslabelosti srca na svojem domu težko bo- lan, je bilo včeraj neizpreme- njeno. Ob njegovi postelji so po- stavili v torek večer šotor z napravo s kisikom, katerega pa se ni potrebovalo.

Letna seja

Člane in članice društva Na- predek, št. 132 JSKJ se poziva, da se gotovo udeležijo letne seje v petek 8. decembra ob 7:30 zvečer v Slov. društ. domu na Recher Ave.

S sekiro po glavi

V njunem stanovanju na 8006 Marble Ave., je nastal prepir med dvema samskima WPA de- lavcama, ki se je končal s smrtjo 69-letnega Antona Chaloupke, katerega je s sekiro ubil njegov sestanovalec 50-letni George Karalovich. Po uboju se je Ka- rajlovich sam javil policiji, ka- teri je priznal svoje dejanje. De- tektiv Walsh, ki je šel stvar pre- iskovat, je izjavil, da je dognal, da sta se moža sprla zaradi ne- ke neidentificirane ženske, ka- tero je Karalovich že ponovno pripeljal v stanovanje.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

»ENAKOPRAVNOST«

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312
Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po razmahu v Clevelandu, za celo leto.....\$5.50
za 6 mesecev.....\$3.00; za 3 mesece.....\$1.50
Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Meksiku za celo leto.....\$6.00
za 6 mesecev.....\$3.25; za 3 mesece.....\$1.60
Za Zedinjene države za celo leto.....\$4.50
za 6 mesecev.....\$2.50; za 3 mesece.....\$1.25
Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države:
za celo leto.....\$8.00 za 6 mesecev.....\$4.00;

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

PROSLAVA SNPJ V EUCLIDU

Cleveland, O. — Slovenska narodna podpora jednota obhaja letos 35-letnico svojega obstanka. Ta pomemben jubilej praznujejo njena društva in federacije po celi ogromni deželi, kot tudi v Kanadi. V Clevelandu in okolici ima SNPJ 25 društev s 4,500 člani. Ta društva poslujejo v raznih delih mesta, kjerkoli so naseljeni Slovenci. Ena najnovejših in brezdvomno najprijaznejših naselbin, je mesto Euclid z okolico. V tem predelu ima SNPJ tri društva in sicer: Zavedni sosedje, Cvetiči Noble in Progressives.

Ta društva priredijo proslavo 35-letnice SNPJ v nedeljo dne 10. decembra v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave., Euclid, O.

Pričetek ob 4. uri popoldne. — Program bo zelo bogat in zanimiv, kot sledi:

1. Predvajanje SNPJ filmov iz Slovenije.
2. Živa slika z dramskim prizorom.
3. Nastop pevskega zbora "Slovan".
4. Govor predsednika gospodarskega odbora SNPJ, Math Petrovicha.
5. Violin solo, igra mladi in nadarjeni slovenski umetnik, Vladimir Maleckar.
6. Piano solo, Miss Zele.
7. Govor gl. nadzornika S. N. P. J. Milan Medveška.
8. Piano solo, Miss Gole.
9. Nastop pevskega zbora Adrijana.
10. Koncertne točke, proizvajalca Vadal kvartet.

Iz tega sledi, da bo imelo občinstvo na tej proslavi vsestranski užitek. Krasni so zlasti filmi iz domovine, katere je snel brat J. Zupan. Ti filmi nas popeljejo najprej v Trst, kjer se je pred svetovno vojno živahno udeleževal slovenski življenj. — Dalje bomo videli moderno Slovensko prestolico, Ljubljano, z vsemi njenimi zanimivostmi.

Nato nas kamera vodi na divno Gorenjsko, kjer se ustavimo v Kranju, nakar odidemo na Bled. Ko smo se navzili blejske krasote, se odpre pred nami divna panorama deviškega Vintgarja, z vsemi njegovimi prirodnimi čari. Dalje bomo videli Tavčarjevo rojstno hišo na Visokem itd.

Vzlic temu, da "Na Gorenjskem je fletno, kjer ajda zori", se moramo postaviti, da si oglemo še druge kraje. Prihodnja slika na platnu je dolenska prestolnica, Novo mesto.

Tudi tu se nam nudi mnogo zanimivih prizorov. Romantična je zlasti novomeška okolica, odkoder prihaja slavni cvetiki. Slike se vrstijo za sliko, dokler je za dalj časa ne vstavimo v Beli krajini. V Črnomrtju občujemo tipično in nepokvarjeno malomestno življenje. Ker je ravno sem, se nam nudi nešteto znanih prizorov s slivnimi mešetarji vred.

Iz Črnomrtja jo mahujemo na kmete. Ko se nekoliko pomudimo na vrtni veselici, gremo v kmečko hišo, kjer se radujemo ob pristni domačnosti in gosto-

ljubju, ki je svojstvo našega naroda. Ko se poslovimo iz Bele krajine, nas zanese pot na bivše Štajersko. Tu se najprvo ustavimo v premogovnih revirjih, tam, kjer "hudič Trbovlje trese".

V Trbovljah in Hrastniku vladajo živahen promet. Tisoče rudarjev koplje tu globoko pod zemljo "črni diamant".

Dalje in dalje gremo za skrivnostno kamero, katera nas končno pripelje naravnost v dvorano, kjer se pravkar vrši pevska vaje znanega mladinskega zbora "Trbovljski slavčki", pod vodstvom izredno nadarjenega pevovodja g. Suligoja. Poleg tega so v filmu še mnogi drugi zanimivi prizori, ki nam bodo obudili prijetne spomine na naša mlada leta.

Slike so vse v barvah, kar jim daje docela naravni izraz.

Po programu se vrši ples, ob zvokih znanega in priljubljene Vadal orkestra.

Odbor se je potrudil, da bo istregel posetnikom v vseh oirih. Zato vljudno vabimo v redelo vso veliko družino S. N. P. J. širom Clevelanda, kot tudi ostalo občinstvo, da z nami vred praznuje ta redek jubilej. Torej na svidenje v S. D. D. Euclid, O.

Frank Cesen

Društvo Presv. Srca Jezusovega (sam.)

Tem potom se vljudno vabi vse člane gori imenovanega društva, da se udeležijo prihodnje seje, katere se vrši dne 10. decembra ob 1. uri popoldne v navadnih društvenih prostorih. Bratje, to je glavna seja, katere bi se moral vsak član udeležiti.

Na dnevni red pridejo važni predlogi za dobrobit društva in članstva. Pridite na sejo, da pomagate z dobrimi nasveti k napredku društva.

Sobratki pozdrav.

L. A. Novak, taj.

Besede pred smrtjo

Iz zadnjih besed, ki so jih izgovorile znamenite osebnosti kratko pred smrtjo, ali ki so jih baje izgovorile, sklepajo, da kažejo umirajoči pogostoma ne navadno duševno svežost.

Najbolj znani sta pač poslednji Goethejevi besedi: "Več luči!" Katon je dejal kratko pred zadnjim dihom: "Dobro, ki sem ga izkazal v svojem življenju soljudem, je moja tolažba v smrti." Giordano Bruno je zadel: "Bog, ti si močan! Zmaguješ nad svetom in njegovimi lodejstvi. Sprejmi me v svoj nir." Locke je dejal Lady Marshamovi, ki je sedela ob njegovi postelji in mu brala psalme: "Prenehajte s tem!" Potem je bil za vedno zaprl. Haller je ugotovil: "Moje srce nehuje že trpeti." Madame de Pompadour je rekla župniku, ki se je hotel odstraniti, ko je videl, da gre z njo h koncu: "Trenutek,

gospod župnik, lahko odideva skupaj od tod."

Chesterfield, ki ga je bila sama vljudnost, je dejal, ko je stopil njegov prijatelj Dayrolles k njegovi smrtni postelji: "Prinesite vendar Dayrollesu stol!" Benjamin Franklin se je nekoliko minut pred smrtjo s trudom dvignil in menil: "Da, umirajočemu je vse težko!" Leon Gambetta: "Pogum, prijatelji moji! Zame je že vse mogoče!" Madame de Rohan: "O svoboda, kakšne zločine počenja v tvojem imenu!" Mirabeau: "Dajte mi umreti ob zvokih čudovite glasbe!" Nelson: "Z božjo pomočjo sem storil svojo dolžnost."

William Pitt je vzkliknil ko je umrl ob žalosti nad zmaganjem Napoleona I. "O, uboga moja domovina, kakšno te zapuščam!" Byron je dejal: "Sedaj grem spat!" Napoleon I.: "Moj Bog! Francoski narod! Čelo armade!" — Schiller: "Čedalje bolje, čedalje mirneje!" Grillerjeve zadnje besede so se našale na podpis, ki ga je izvršil kratko pred svojo nenadno smrtjo: "Ne boste ga mogli prebrati!"

IZ STARE DOMOVINE

Vrhovno sodišče

Z dnem 1. novembra 1939 je začelo v Ljubljani poslovati Vrhovno sodišče za teritorij Slovenije. Dosedaj so ti posli tvorili oddelke B zagrebškega Stola sedmorice. Uradi najvišjega sodišča so nameščeni v stari zgradbi zavarovalne banke "Slavije."

Beli orol

V tržaški ladjedelnici je bila nedavno dograjena nova ladja jugoslovanske mornarice, ki nosi ime "Beli orol." Ladja je dolga nad 60 metrov, široka okrog 8 metrov in njeni Dieslovi motorji predstavlja 2200 konjskih sil zmogljivosti. Ladja je zgrajena kot luksuzna križarka tipa jaht.

Volilni zakon

V vladi v Beogradu sta bila sestavljena dva odbora ministrov. Prvi pripravlja novi volilni zakon, drugi pa bo začel proučevati probleme reorganizacije države, ki je z ustanovitvijo banovine Hrvatske postavljena na dnevni red. Kar se tiče volilnega zakona, sta v načelu že sprejeta tajnost glasovanja in proporc. Volilna pravica bo spet omejena samo na moške.

Zalostna slika

Posestniku Francu Bajcu v Radovljah pri Krškem je nedavno poginilo troje prascv. Ker je gospodar sumil, da so bili prasci zastrupljeni, je poškodoval konjača Znidaršiča, ki jih je odpeljal v Leskovec. Tam jih je začasnó pustil pod odprtim kozolcem. Za časa njegove kratke odsotnosti pa so prasci izginili. Obveščeni orožniki so jih našli pri neki revni družini. Ugotovljeno je bilo, da je družina zaradi lakote hotela mrhovino porabiti za hrano.

Izvoz in uvoz

Vojna v Evropi je močno prizadela zunanjo trgovino nevtraliziranih držav. Med temi prizadetimi državami je tudi Jugoslavija, katere izvoz se je v letošnjem avgustu znižal napram lanskemu za več kot 39 odstotkov. V Nemčijo izvažajo Jugoslavija moko, živinsko moko, otrobe in oljnat pogač. Od tam upa dobiti seme sladkorne pese, celozluzno volno, katran, umetno svilo, razne vrste opeke, sol ter

ŠKRAT

Modrovanje Boltatuga Pepeta

Prmejdunaj, to je bilo svete jeze in užaljenega samoljubja zastran tistega nastopa v Statler hotelu! Gospod Jager so hitro potegnili z urednikom lokalnega lista in rekli, da se res ne šika, da bi se smatralo katoliška društva za "second hand" robo, ki je dobra samo za štafazo, ko jih pere dež in pali sonce, kadar pa se je treba iti

različne stroje in kemične proizvode.

Pociganil se je

V zapore ljubljanskega okrožnega sodišča so nedavno pripeljali bivšega brivskega mojstra Jožeta, ki je po rodu z Notranjskega. Zaradi neprilik v družini mu je žena ušla, nakar se je mož klatil po raznih krajih dežele. Večkrat se je zadrževal med cigani in od njih se je navadil tudi krasti. Cigani so ga naučili tudi prerokovanja s kart. Tu in tam je koga obril, tu in tam komu iz kart "srečo" povedal in tu in tam je nekoliko kradel ter se na ta način "pošteno" preživljal. Kadar so mu postala tla prevroča, se je pometal med cigane, kjer se je počutil varnega. Končno pa ga je le dohitela usoda v osebi orožnika.

Izselitev Lahov

V bližini Banjaluke je naseljenih okoli 120 italijanskih družin, ki se bavijo večinoma z vinogradništvom in sadjarstvom. Ti Italijani so prišli sem iz Južnega Tirola po okupaciji. Nekateri so zaprosili za jugoslovensko državljanstvo, drugi pa tega nečejo. Zato jim je stavila vlada rok, da zaprosijo za državljanstvo, ali pa da se izselijo. Zaradi tega je ponudila italijanska vlada tem poslednjim zemljo v Italiji. Večina njih je ponudbo sprejela in gredo v kratkem v Agro Pontini. Svoja posestva prodajajo sedaj po prav nizkih cenah.

Kruta usoda

Cudna zla usoda preganja mlado kmetico Kato Nujičevico iz Novega Grada v Slavoniji. V 18 mesecih je postala že trikrat vdova in je dobila med praznovnim svetom vsega okolišča vzdevek "zakleta vdova." Lani o Veliki noči, ko ji je bilo 19 let, se je poročila s svojim izvoljenecem, ki pa je po nekaj tednih zakonskega življenja podlegel ranam, ki jih je dobil pri nekem pretepu. Lepa mlada vdova je zaradi svoje revščine kmalu sprejela snubitev nekega starega petičnega moža. Starec je kmalu po poroki umrl in se je Kata tretjič poročila z mladim Ivanom Nujičem, ki je kot dlnar pridno delal na posestvu njenega drugega moža. Po tretji poroki je bila prepričana, da je našla mir in srečo v življenju. Pri košnji otave pa se je Ivan vrezal, si zastrupil kri ter umrl. Od drugega moža je Kata ostala malo posestvo in ni izključeno, da se bo še četrty poročila, ker je še mlada in ker bodo ljudje naposled le pozabili, v kako kratkem času je postala trikrat vdova.

postaviti na "hotelske parkete" se pa pokliče "napredna" "brezverska" društva.

Pri vseh strankah je navada da se s somišljenikom, ki je zagrešil, pogovori med štirinajstimi očmi in se mu na tajnem in samem da ukor, če ga je splošno zaslužil, ter se ne obeša zadel na veliki zvon. Ampak pri tej dehi, ki imajo vsak dan na jeklo svojo obrabljeno frazo o ljubezni do bližnjega (kar pomeni v resnici — ljubezen do samega sebe), vlada drugačna moralala. Ker najbrž gospod Jager katoličanov in njihovih ustanov, kakor tudi najbrž gospod ne vedo, da je podaril \$1100 za poplato, ki jo je zasadij za temelj cerkve, v kateri opravljajo gospod zdaj svoje Bogu dopolnjevanje in ljubezni do bližnjega vspešno delo. Zakaj če bi spod vse to vedeli, potem vsak ne bi klicali onega moža, kakor ne bi klicali onega moža, ki je po rodu z Notranjskega, tako lepo priporočili njegove trgovine in ustanove, ki jo vodi kakor so jo. Če bi gospod vedeli, da je mož katoličan in da je že marsikateri dolar daroval v njihov prid, bi gotovo ne ločili po njem, kakor so, ampak ker pa niso vedeli, jim pa ni zamer.

V listu, kjer se je ta stvar začela, sem bral z velikimi črkami zapisano: "Malo pojasniti bi bilo umestno!", toda glej spaka, ko je možak, za čigar pošteno je šlo, hotel stvar pošteno je moral v plačnem oglaševanju ljudem, naj malo potrpežljivo. Ko pa je potem prišel v ljubljanim in zahtevanim pogovoru. Se mu je pa reko, da ni pik! Nič ne bo, ker pri tem se gaspud prizadeji! Konfiscirano! Proti konfiskaciji ni prizval! Ja, ja, ta stvar je še bolj zmešana kakor današnja svetovna politika, o kateri tudi ne vem kaj prav za prav gre. Ampak počasi se bodo razburjeni duhovi viže poglivali in uglihali.

Sicer so pa dali gospod v svojem spisu "Kulturna društva druge vrste" tako dobro izpravečevalo tistim "naprednim" "brezvernim" društvom, da jim boljšega ne mogli dati, pa bi jih tista društva napredna bi jo, dočim so svoja društva neupravičeno poniževali, ker se tudi ona trudijo po svojih močeh za uspeh slovenske kulture. Gotovo so gospod brali, da so se tista "napredna" in "brezverska" društva prav dobro razela na proslavi, kar jih je kot Slovence vsekakor veselilo. O tem ni dvoma!

Gospod se se pa zmotil v tem, ker pravijo, da bi se prednjaki radi prisilili v kulturnemu vrtu." ... in da "navada naprednjakov, da zlezajo po hrbtih katoličanih na površje in se tam toplo gnezdiijo ..."

Hm, mar gospod ne vedo, da je Jugoslavija in "praznovničenega obstoja nekaj povsem drugačnega kakor so kulturna društva? Mar gospodu ni znano, da "naprednjaki" delujejo v Jugoslavijo že pred pet in šestimi leti, namreč za jugoslovansko federacijo, ki se je razvila z avtonomijo Hrvatske in dejstvovati! Mar gospod ne vedo, da po prirodnem zakonu ne bo vsaka stvar naprej ne zdej? In če imajo naprednjaki navado, da radi zlezajo po hrbtih katoličanih na površje, mu gospod ne posnemajo tega vade in tudi ne zlezajo po hrbtih katoličanih na površje, saj bi vendar že zadnji čas za to? Pa brez zamere!

Boltatu Pope, svogar Kurenčkove Nede

NEMCI V JUGOSLAVIJI IN PROBLEM PRESELJEVANJA

Vprašanje vračanja nemških manjšin v lastno narodno državo je predmet največje pozornosti nemškega časopisja v Jugoslaviji.

Glasilu kočevske manjšine "Gotscheer Zeitung" poudarja: "Za nas povratek v rajh ni aktualen. Mi smo odločeni si urediti svoje življenje tu na tej zemlji, na kateri smo že 600 let in ki smo jo z našo krvjo krčili in z našim znojem napojili."

"Vrbaser Zeitung" se poziva na izjavo zagrebškega nemškega generalnega konzula dr. Freunda (ki je demantiral vesti o nameri, da bi se Nemci iz Jugoslavije naselili na Češkem in Moravskem) in poziva rojake, da naj očuvajo hladno kri in naj ne nasedajo govoricam, ki zasledujejo gotove cilje.

"Belackvaer Volksblatt" izjavlja, da so vse vesti o preseljevanju Nemcev izmišljene, samo da bi se Nemci v Jugoslaviji vznemirili.

"Deutscher Volksfreund" iz Vršca se poziva na neko vest, da berlinski merodajni krogi za sedaj nimajo namena vračati Nemcev iz jugovzhodne Evrope.

"Volksruf" iz Pančeva dokazuje, da nemška manjšina v Jugoslaviji sploh ne more biti predmet preseljevanja, že po svoji zgodovini ne. List poudarja, da imajo Nemci dovolj vzroka smatrati, da je mnogo bolje, da ostanejo, kjer so.

Tednik "Donau" v Apatinu, ki se ne priznava k narodno-socialističnemu nazoru, poziva "patentirane Nemce čiste nordijske rase," da se naj prostovoljno prijavijo za preselitev, ogromna večina Nemcev v Jugoslaviji pa noče nazaj v Nemčijo.

"Slavonischer Volksbote" smatra, da so vse vesti o preselitvi zelo sumljive, ker jih razširjajo ameriške, švicarske, angleške, francoske in turške agenture. Do sedaj ni objavljeno, katere nemške manjšine namerava nemška vlada preseliti nazaj v rajh.

Zagrebski tednik "Deutsche Nachrichten" si je stvar napravil posebno komodno. Pravi, da so vprašanje preselitve Nemcev iz jugovzhodne Evrope načeli — jugoslovanski listi, in skuša celo preselitev prikazati kot tehnično nemogočo, češ da bi Nemčija morala, ako bi hotela preseliti Nemce iz jugovzhodne Evrope, izseliti prebivalstvo Štajerske, Tirolske in Predarlške, da bi jim dobila prostora. (Za naselitev nemških manjšin iz inozemstva seveda niso predvideni nemški kraji, temveč predvsem pokrajine novoosvojenega tako zvanega nemškega življenjskega prostora na vzhodu Evrope. Tudi južnotirolski Nemci kot tipični alpski prebivalci ne bodo naseljeni na štajerskem in Tirolskem, temveč v pogorju Sudetov in Karpatov, Op. ur.) "Deutsche Nachrichten" pri tem pravilno smatrajo, da je problem preseljevanja zelo kompliciran in zvezan s težkimi pravnimi, gospodarskimi in prometno-tehničnimi vprašanji, zato da ga je mogoče rešiti samo dolgoročno. List pa ne računa s prisljučno organizacijsko tehniko nemških oblasti in z odločnostjo izvedbe ukrepov, ki jih nemška vlada enkrat stori. To vidimo sedaj pri preseljevanju baltičskih Nemcev, ki je zvezano morda še z večjimi težavami, kakor so problemi nemških manjšin na jugovzhodu Evrope, a je bilo rešeno v 24 urah in je preselitev že v polnem teku.

Kakor je videti se izraža celokupno nemško časopisje v Jugoslaviji proti načelu "Heim ins Reich." Nesporo je tako tudi mišljenje ogromne večine jugoslovanskih Nemcev. To je historično potrdilo, kako dobro in varno se nemška manjšina počuti med jugoslovanskim narodom, ko v času zbiranja nemškega naroda pod neposrednim vodstvom Hitlerjevimi odklanja, da bi zapustila svoja ognjišča v Jugoslaviji. To je najsvečanejši demanti vseh onih, ki so tolikokrat poskušali slikati naše Nemce v inozemstvu kot uboge preganjance in so dokazovali, da jih naš narod ali naša država v njihovem obstoju ogražata.

Taktika nemških listov pa se nam ne zdi povsem pravilna. Najbolj iskrena je še "Gotscheer Zeitung," ki prostodušno izjavlja: "Mi ne gremo..." Drugi listi z "Deutsches Volksblattom" na čelu poskušajo celo stvar predstavljati tako, kakor dabi bila poročila o preseljevanju Nemcev iz jugovzhodne Evrope izdelek raznih Nemcem nenaklonjenih krogov, ali pa celo izmišljotina

posameznih redakcij! Temu nasproti je že treba reči, da je problem povratka nemških narodnih manjšin v Nemčijo in posebej še onih iz jugovzhodne Evrope postavljen z najbolj merodajne nemške strani. Šef nemške preseljevalne komisije poslanik von Twardovsky je službeno izjavil, sledeče: "V načelu je nemška vlada sklenila, da sečasoma preseli vse nemške manjšine v meje rajha in tako odkloni vsa nesoglasja, ki bi mogla nastopati med Nemčijo in državami, kjer žive nemške manjšine. Na ta način želi Nemčija, da vprašanje svojih manjšin postopno odstavi z dnevnega reda in s tem dokaže svojo iskreno željo za trajno pomirjenje v Evropi."

PROBLEM ZAPOSLOTVE

National Resources Committee je dognal, da bi popolna uporaba narodnih gospodarskih virov končala nezaposlenost. — Nasvetuje se višji življenjski standard kot sredstvo, da se reši vprašanje nezaposlenosti.

Nezaposlenost v Združenih državah se je znižala za več kot 1 odstotke v mesecu avgustu 1939, ali kljub vsemu temu napredku je bilo število brezposelnih v tej državi 9,424,000, kakor to cenijo odlični gospodarski strokovnjaki. Postaja čim dalje hujša, da ima ameriški narod vsled tega obsežnega brezdelja ljudi in strojev opraviti z osnovnim in bistvenim vprašanjem narodnega značaja. National Resources Committee, odbor, ki ga je predsednik Roosevelt imenoval za proučevanje gospodarskih virov in sredstev države, je dognal, da skupna dohodka Združenih držav od 1. 1. 1939 do vključno 1937 vsled depresije znaša \$200,000,000,000.

"Kaj te številke pomenjajo, je težko pojmiti," pravi poročilo odbora, "ali more se boljše razumeti, ako se uvažuje, kaj 200 milijonov pomenjalo v konkretnem blagu. Ako bi bili nezaposleni ljudje tekom te leta zaposleni pri gradnji hiš, bi bi večji dohodek zadostoval, da se zgradi nova hiša za \$6000 za vsako družino v celi državi.

Ako pa bi se zgubljali dohodek in uporabil za gradnjo železnic, se bi obnovil ves železniški sistem in zgradilo petkrat toliko železnic. Taka je veličina depresije na izgubi dohodka, ki se niso uporabili razpoložljivi viri bogastva. Pomenjalo to znižan življenjski standard skoraj za vsako skupino. — 10,000,000 ljudi more in delati, mora pa biti brez dela, ker ga ni, tedaj je družba prazna dragocene vire delavskih sil; in radi nezaposlenosti izgubili posamezniki svojo izobrazbo in moralno silo. Narod je tem revnejši toliko vsled tega, ki ni bilo producirano, kakor vsled gmotnega in duševnega obubožanja posameznika.

Najti način za učinkovito ravnanje vseh virov bogastva, ki so na razpolago, in ob enem ohraniti ameriške tradicije svobode in demokracije, to je problem, ki ga mnemu odbora izziva na reševanje najboljše gospodarsko državi. Ta čas se viri bogastva tretjino in rabijo neprimerljivo posamezniki ne najdejo najkoristno polje za svojo delovno moč, med tem ko gmotno bogastvo ostaja nerabeno. Najbolj važna pa je po mnenju delavskih sil: "sila posameznika, da producira, je vir bogastva, kakor neizrabljena moč sila. Odsila je, ako se ne uporabi. Ne more biti shranjena."

Odbor je mnenja, da ob tako velikem in važnem problemu ni mogoče najti enostavne rešitve. Naj se najde demokratična rešitev, bo ista rezultat mnogih razmišljanj po dolgi dobi razprave. "Treba bo večjega razumevanja problema s strani voditeljev poslov, delavstva, političnih voditeljev in drugih voditeljev javnega mneneja."

Kar mnogi ekonomisti nasvetujejo, je, da se dela za stalno dvigovanje življenjskega standarda v Združenih državah, tako da bo vsaka družina v stanu konsumirati vsaj za eno tretjino več, kot dandanes. Trdijo, da, ako družine v tej državi, ki imajo manj kot \$1200 na leto, bi imele po \$2 več na dan za svoje nakupe, bi industrija takoj morala uporabiti približno dva milijona več ljudi. Ako bi vse družine v tej državi moge povišati svoje nakupe za eno tretjino, bi vprašanje nezaposlenosti postalo brezpomembno.

Slika obširne nezaposlenosti ostaja temna, ali stalno prizadevanje, da obljubo, da se najde ključ za ta problem. — FLIS.

IZ PRIMORJA

TRUPLO NEKEGA PODCASTNIKA

so našli v bližini Grgara. Sodna komisija je dognala, da je ležalo v grmičju pod Sv. Gorjo, kjer so ga našli, že leto dni. Pri pregledu trupla, ki je bilo za čudo še dokaj dobro ohranjeno, so dognali, da je bil podkastnik ustrelen. Kroglja iz puške mu je predrila glavo. Oblasti so uvedle preiskavo, da doženejo krivca.

BEDA

Pred dnevi so tržaški reševalci odpeljali v bolnišnico 70-letno Rafaelo Salicejevo iz Rojana, ki je omagala spričo boleznih srca. Pri starki so bili trije otroci njene hčere v starosti po nekaj mesecev ter eno in dve leti. Njihova mati leži v bolnišnici, hudo bolana, njihov oče je v zaporu. Reševalci so o tem obvestili Rdeči križ, ki je bil prisiljen oddati otroke oddaljenim sorodnikom v rejo. Stanovanje so izročili v varstvo rojanskim karabinerjem.

PRED SODIŠČEM V TRSTU

se je vršil pred kratkim proces proti Josipu Juriševiču od Sv. Marije Magdalene. Oblastem ga je prijavil fašist Gino Massaro. Po njegovi obtožbi sta Juriševič in Massaro 16. septembra t. l. skupaj odhajala iz neke restavracije na Barjeri. Nekaj časa sta se prijateljsko razgovarjala, nenadoma pa je Juriševič baje zahteval od Massara, naj mu pomaga pri begu čez mejo. Tedaj sta se sprla. Juriševič je pograbil celo neki kamen ob cesti in z njim udaril Massara po glavi, da se je zgrudil in onesvestil. Nato mu je vzel še 100 lir. Sodišče je sprejelo obtožbo in je obsodilo Juriševiča na 4 leta in 11 mesecev ječe ter na

NEVERJETNO PRENEHANJE REVMAČNIH BOLEČIN

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmačnih bolečin, bolečin v kitah in zgibnih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Sezona za prašiče je tukaj. Mi koljemo s koruzo pitane prašiče Jih poparimo ali z slamo ožgamo. Z vsakim prašičem dobite kri, jetra in čreva zastoj. Mi dopeljemo na dom brezplačno v mesto Clevelandu. — Na razpolago ob vsakem času! — Imamo vse vrste nasoljene čreva. Mi koljemo vsak terek, četrtek, in petek.

JOHN A. TOMPKINS

3979 WEST 25th ST.
pod Brooklynskimi mostom
SHadyside 3689

"ENAKOPRAVNOSTI"

OGLAŠAJTE V

Naprodaj

Hiša za 4 družine, 5 sob in kopalnica za vsako družino, na 76th St. — Dober nakup. — Cena \$5500.

Hiša s 6 sobami in garažo na 74th St. in Lockyear Ave. — Cena \$3800. — Vpraša se pri

P. P. MULIOLIS

6606 Superior Ave.

nekaj let policijskega nadzorstva.

KRAVA DO SMRTI ZABODLA KMETA

V bližini Buzeta je 33-letni kmet Peter Nešič skušal pred dnevi spraviti narazen dve zbešneli kravi, ki sta se bodli. Nankrat pa se je ena od njiju zaletela vanj in mu z rogom prebodla vrat. Sosedje so moža v naglici prepeljali v bolnišnico, kjer so mu zdravniki takoj skušali pomagati. Nešičevo stanje je zelo resno.

V TRŽASKI LUKI

je tovorni vlak do smrti povozil 40 let starega slugo Karla Leopolda. Njegovo truplo so našli proti večeru poleg tračnic. Reševalci so mogli ugotoviti le še njegovo smrt. Imel je zlomljeno hrbtenico in še druge notranje poškodbe.

AVTOMOBILSKA NESREČA

Kakor poročajo listi, se je na Pivki pred kratkim pripetila avtomobilska nesreča. Iz Trnja se je manjši oddelek vojaštva s tovornim avtomobilom peljal proti št. Petru. Na strmini so pri avtomobilu odpovedale zavore. Avto se je prevrnil in pokopal pod sabo 40 vojakov. Pet jih je bilo ubitih, ostali pa so bili huje ali lažje ranjeni.

ODESELJEVANJE NEMCEV

Listi poročajo, da določbe za izselitev Nemcev ne veljajo samo za Južno Tirolsko, nego tu-

di za Kanalsko dolino, ki je prej pripadala Koroški. Iz Kanalske doline se bo moralo v kratkem izseliti 270 nemških državljanov. Ostali pa se bodo morali odločiti ali za izselitev v Nemčijo ali pa za preselitev v Južno Italijo.

NOVE LISTINE O TOLSTOJU

V moskovskih vojaških arhivih so odkrili neke listine, ki se nanašajo na pisatelja Leva N. Tolstoj. Iz dokumentov izhaja, da se je Tolstoj l. 1852 potegoval, da bi bil sprejet v vojaško službo, in sicer k topništvu. Prošnji je priložil tudi genealoški prikaz rodovine.

Iz te priloge je razvidno, da je imela rodbina Tolstoj svoj grb šele od l. 1799. Tolstoj piše v prošnji na vojaško poveljstvo, da ni član nobenega tajnega društva. Kakor znano, je Tol-

stoj z uspehom sodeloval v boju za Zedinjenih držav proti angleško-francoski blokadi izvoza nemškega no postavo.

"CITY OF FLINT"

BERGEN, Norveška, 4. decembra. — Ameriški potniški parnik City of Flint, ki zdaj raztovarja svoj tovor v Haugesundu, bo raztovorjen okoli 20. decembra, nakar bo priplul semkaj, kjer bo vzel na svoj krov tovor za Zedinjene države. Parnik najbrže ne bo odplul iz Bergena pred božičnimi prazniki.

PROTEST ZEDINJENIH DRŽAV

WASHINGTON, 4. decembra. Iz vladnih krogov se poroča, da

CHRISTMAS SEALS

Help to Protect Your Home from Tuberculosis

Zanesljiva popravila in postrežba

Popravljamo radije za dom in avto, pralne stroje, peči in "cleaners."

PERUSEK FURNITURE CO.

809 EAST 152nd ST.

MU. 9211

Odperto v ponedeljek, četrtek in soboto večer.

DA JI EN ELEKTRIČNI PRAŽILEC

Dajte to poleg božičnega drevesca.

The Electrical League

Hear HOUR OF CHARM, Sundays at 10 P.M., WTAM

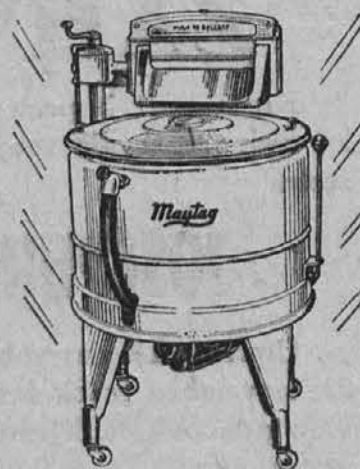
Ti ji hočeš dati — svoji ženi, materi, ali dekletu — božično darilo, katero bo izražalo tvojo miselnost. Vsaka ženska, ki kuha, bo gotovo cenila en električni pražilec, eno izmed najbolj ličnih potrebščin na trgu. Električni pražilec odvrže težko kuhanje — na pravi, da se z lahkoto pripravijo najbolj okusna jedila. On peče, praži, vkuhuje ali skuha celotni obed za osem v eni, čas ohranjuječi operaciji. Cene se prične zelo nizko. Oglejte si priročnega 1940 električnega pražilca v trgovinah SEDAJ.

Obenem si oglejte električne ledenice, peči, ure, pražilce, perkulatorje, kavne posode, mešalce in vid ohranjujoče svetilke, katere so razstavljene po trgovinah. Pomnite — ženskam ugajajo najbolj električni predmeti za darila.

If your Santa Claus is a man, you can hardly expect him to realize how much you'd welcome a Maytag for Christmas. So drop a hint. Point out how a Maytag would relieve you of the week's hardest work. Mention the fact that Maytag is the first choice of American women. You might even remind him that the Maytag is one gift that helps to pay for itself. And tell him to ask about our special Christmas purchase-plan.

Model 108 pictured here \$59.95 At Factory

MANDEL HARDWARE 15704 WATERLOO RD.

Mr. in Mrs. Jerry Zupec
prijazno vabita Clevelandčane in Barbertončane na

VELIKO ODPRTIJO GOSTILNE

na 982 East 207th St.

v Goršetovih prostorih

V SOBOTO, 9. DECEMBRA

Sveže pivo, pristno vino in žganje

Serviralo se bo okusne, pečene kokoši.

DOBRA GODBA ZA PLES

QUESTION ANSWER

Which are the only cough drops containing Vitamin A? (CAROTENE)

Kampanja za "Cankarjev glasnik" sedaj v teku...

CANKARJEV GLASNIK

mesečnik za leposlovje in pouk
ima sedaj kampanjo za nove naročnike!

AKO ŠE NISTE NAROČNIK TE VAŽNE
REVIE POSTANITE ŠE DANES!

NAROČNINA JE:
za celo leto \$3 — za pol leta \$1.50 — za 4 mesece \$1

Kdor tekom kampanje pošlje en dolar direktno na urad Cankarjevega glasnika mu bo naročnina kreditirana za pet mesecev.

CANKARJEV GLASNIK

6411 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Lično delo

Za društvene prireditve, družabne sestanke, poroke in enake slučaje, naročite tiskovine v domači tiskarni, kjer je delo izvršeno lično po vašem okusu. Cene vedno najnižje.

Enakopravnost

6231 St. Clair Ave., HEnderson 5311 - 5312

JOHN KNITTEL:

10

LJUBEZEN IN ZLOČIN

ROMAN

Nekega dne je strmoglavilo mlado tele preko skalnatega previsa, v prepad, drugič zopet so se odtrgale skale in zropotale v dolino. Brez dvoma je vse te dogodke zakrivila Tereza. Še nikdar ni strmoglavil bik ali krava ali vol ali tele kar tako na lepem v prepad. Že več kakor trideset let se ni rušilo skalovje, je dejal stari Karli. Bila je tam tudi dekla po imenu Kristina, zelo skromnega duha, ki je celo zatrjevala, da je videla, kako je Tereza pogledala to mlado tele in kako ji je žival vrnila pogled in nato skočila ter strmoglavila petdeset metrov v globino kakor rogat vrab prav pred Terezine noge.

"Ha, česa ne poveš! Hudiča ima v očeh, to je zdaj gotovo. Povsem gotovo."

Nekega dne je prišel iz Gama Rothlisberger, da bi videl, kako je. Poslal ga je Anton Muller, naj pregleda krave, plača najemnike in pogleda, če živijo vsi v miru.

Rothlisberger se je dalj časa razgovarjal z Leonhardom in Mahderjem v eni izmed koč. Zvečer, ko so prignali krave domov, jih je preštel, si ogledal kos za kosom, položil tu pa tam roko na eno izmed živali in je bil po vsem videzu zadovoljen. Nato pa poslal Emo po Terezo. Čez nekaj časa se je Ema vrnila s Terezo.

"Tu je Lahinja," je dejala z neprikritim zaničevanjem. "Se dela je s hrbtom naslonjena ob drevo, s knjigo v roki in je na pol spala! In temu pravijo de- lo!"

Rothlisberger je uprl svoje temne, z gostimi obrvmi zarašle oči v Emo in pristavil, da ona ni zato tu, da bi ocenjevala druge.

"Pojdi na svoje delo, debeluhinja!" je ježno zaklical. "Težko je človeku, da bi govoril s teboj dostojno besedo!"

"Aha, pri njej je pa to zelo lahko! Vse spoštovanje velja le njej! Svetnica! Hahaha!"

"Poberi se, ti pravim!" je zakričal Rothlisberger in jezna rdečica mu je planila v lice. "Ali pa te bom po hlapčevsko!"

Ema je zaničljivo pihnila skozi zobe in odšla.

"Pismo imam za tebe, Tereza," je dejal Rothlisberger in ji podal ovitek.

Mirno je uprla svoje temno-modre oči v njegov pošten obraz in vzela pismo. Kratko je zamrmral "Dober dan", se okrenil od nje in jo zapustil.

Tereza je bila užaljena. Ra- da bi bila spregovorila par pri- jaznih besed z možem, ki se je prvi zavzel zanjo. Toda izognil se ji je, odšel je. Od tega tre- nutka dalje je vedela vse. Čud- no pa je bilo, da ni niti za se- kundo obupala. Vživela se je v življenje teh ljudi. Vkoreninila se je med njimi in jih je preso- jala po njihovi vrednosti. Klju- bovala jim bo. Ne bo pobegnila, ne, zdaj ne! Enkrat za vselej se bo otrsela prokletstva svojega življenja. Naj se zgodi karkoli! Pravico ima do življenja!

Nato je šla v stran, da bi pre- brala pismo. Pisave ni pozna- la. Na ovitku je bil žig: Gam. Kdo naj bi ji pisal to pismo? A- li je Rothlisberger vedel? Naj- brže ne. Odprla je ovitek in brala:

Ljuba gospodična Etienne! V nekaj dneh zapustim Gam. Veliko sem premišljeval, odkar sem Vas videl v planini, in ču- tim, da Vas moram videti še enkrat, predem odpotujem. Za- radi določenih razlog, ki Vam jih bom kasneje razložil, in morem priti podnevi. Bodite, prosim, osmega avgusta ob eni ponoči pri skali, kjer sem Vas

zadnjič srečal. Prosim, naj osta- ne vse strogo tajno! Razložil bom vse ustno, ko se vidiva.

G. S.

Gottfried Sixtus! Zdelo se ji je, da se planina suče pred nje- nimi očmi. Ob eni ponoči! Kaj je hotel?

Čudno razburjena je večkrat prebrala pismo. Nato pa ga je z ostro kretnjo nenadoma raztr- gala. Jeza se je usipala iz nje- nih oči. Kaj misli ta študent, da je ona? Da je Ema? Marijana? Ida? Sklenila je, da Gottfrieda ne bo počakala. Vendar se od tega trenutka iz njenega srca ni več umaknil čuden žar. Tisoč bojev je bojevala sama s seboj, v vseh je prišla do istega zak- ljučka: na sestanek ne bo pri- šla.

Prišla je noč, ki jo je določil Gottfried Sixtus.

Sonce je zašlo v divjem ža- renju. Mrak se je vlegel na va- lovite košenice.

Z vseh strani so donele pojo- če kadence kravjih zvoncev, ki jih je prekinjalo pokanje bičev in od časa do časa vzklikanje in vriskanje mož in žena, ki so gonili živino v staje.

Tu pa tam je zadonel iz naj- bolj gornje doline Arne po skal- nih stenah Gamfluhja daljni glas cerkvenih zvonov iz Lind- bacha in se izgubljal v strmih gozdovih.

Leonhard in Tereza sta kora- kala drug ob drugem za govejo čredo in se pogovarjala o Gott- friedu Sixtu.

"Kaj ne," jo je vprašal, "mla- di gospod ni prav nič podoben staremu, ali ne?"

"Ne," je globoko poudarila. "Bolj je podoben pobu."

"Poba? Saj je že dve leti štu- dent."

"Že res, toda s svojimi mali- mi črnimi brkami izgleda kakor poba," je nadaljevala smehlja- je. "Gospod je tako visok in mo- čan, njegov sin pa tako droben in mlad. Vendar zanimivo, taka razlika!"

"Njegova mati je bila njemu in njegovi sestri mnogo bolj po- dobná," je pojasnil Leonhard. "Rajna gospa Mullerjeva je bila Sangerjeva iz Emmetala in zelo bogata. Umrla je za je- tiko."

"Ah! Torej je njegova mati umrla mlada?"

"Pet in trideset let ji je bilo, ko je umrla."

"Da, to je žalostno."

Pogledala ga je. Srce mu je bilo polno drugih stvari, toda ni še prišel čas, da bi jim dal prosto pot. V njegovi notranjo- sti so počivale mnoge skrivno- sti in čustva in zvesto je skr- bel, da so ostala globoko skr- ta.

"Da," je dejal, "žalostno je, Terezika. Mnogo žalostnih stva- ri se pripeti v življenju."

Več ni spravil preko ustnic. Po večerji, ko se je stemnilo, so možje posedli in kadili pipe. Mahder je prižgal svetilko, se- del, razprostrl "Oberlanderja" preko kolen in pričel brati. Te- reza je stala v ozadju skoraj popolnoma v temi.

Čemu je tukaj? Tako čudno je živeti to življenje. Počemu? Čemu sedi tukaj? Da vdihava zatohel dim, poleg Kazimirja, Kristijana, Tobije, ki se po dol- gem pretegovajo? Kako ogrom- ni se zdijo njihovi škornji v svitu luči, kako nerodna njiho- va telesa, kako tuje in čudne glave, ki slonijo globoko v sen- ci izven svetlobnega kroga. In Mahder, ki bere časopis. Ali ko pripoveduje o prihodnjem strel- skem slavu v Burgdorfu. Ude- ležil se ga bo, seveda. In tudi vse društvo iz Gama, katerega član je. Pokazal jim bo, kako je treba streljati! Ali se bo stari

letos tudi udeležil? Najbrže ne, še vzšla? Nekaj časa je ležala Tereza zelo mirno z zaprtimi očmi. Nato je pogledala. Zdaj je sijala luna. Kakor blede le- ščerba je čepela na slemenu Wildfluhja. Zakaj ne ostane prav na tem mestu? Tako ču- dovita je, lepša kakor kdajkoli! Vzdrnila se je in sedla. Ali je zunaj sneg? Kaj pomenijo ti blede travniki? Te temne sen- ce?

Zdaj je polnoč. Preobrača se. Čemu ji luna ne da spati? Oh! Tiho — ne smeš vzdihovati gla- sno. Ali je ta, ki se dviguje zdaj v postelji, ona? Tereza se je zgrogzila. Spustila je eno nogo na tla. Pst — nobenega ropota! Kje so nogavice, njene edine čr- ne nogavice? Kje so čevlji? Srajca, spodnjica, bluza, sivo o- grinjalo? Tu — tam. Toda ka- ko črna je videti in kako mrač- na!

Splazila se je ven. Blede raz- svetljena divjina nad njeno gla- vo je bila tiha in mrtva. Ozrla se je. Že so bile koče dobršen kos poti za njo. Kaj išče tu zu- naj? Naprej! Že so koče izginile njenemu pogledu. In tu je ska- la. Gottfried Sixtus stoji na njej. Skočil je dol in prihaja k njej.

"Prišli ste. Zelo dobri ste, gos- podična Etienne."

"Kaj želite od mene, gospod Muller?"

"Sedite na to majhno skalna- to ploščo. Govoriti moram z vami."

Drug poleg drugega sta se- dla.

"Zdaj je seveda svetlo ka- kor podnevi," je rekel Gott- fried. "Toda težko sem našel pot skozi temni gozd. Kljub tej leščerbi, ki mi je pomagala. V mesečini bo pot nazaj lahka."

Pogledala ga je. Oči so se mu bleščale in v ustnih kotih se mu je nabiral smehljaj.

"Čemu niste prišli podnevi?" ga je vprašala.

"Čemu?" je ponovil. "Ker sta moja prijatelja še na Gam- hofu in če bi šel podnevi, bi o- pazila."

"In čemu ne bi smela opazi- ti?"

ZAHVALA

Kruta smrt je pretrgala nit življenja, ter je za vedno zatisnila svoje blage oči naša draga sestra

JOSEPHINE FIDLER

Umrla je 18. novembra. Pogreb se je vršil dne 21. novembra iz Svetkovih prostorov na Lakeview pokopališče, kjer smo jo položili v naročje materi zemlji.

Pokojna je bil rojena v Lubnjem na Štajer- skem.

V dolžnost si štejemo, da se potom iskreno zahvalimo vsem, ki so položili tako krasne vence h krsti drage pokojnice in sicer: Mr. in Mrs. Leo Cunneen, Mr. in Mrs. Wm. Plesec, Mr. in Mrs. Anton Gubanc, Mr. in Mrs. Joseph Poznik, Mr. in Mrs. Jerry Siskovec, Mr. in Mrs. Frank Clark, Mr. in Mrs. Anton Mochan, Mrs. J. Branisel, Mrs. Strehovec, The Business Women Club in so- sedje in prijatelji in društvo V Boj, št. 53 SNPJ.

Dalje hvala vsem, ki so se prišli posloviti od pokojne ko je ležala na mrtvaškemu odru in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji zemeljski poti.

Srčna hvala tudi vsem, ki so dali svoje avto- mobile brezplačno v poslugu. Hvala August F. Svetek pogrebniemu zavodu za vzorno urejen pogreb in vsestransko najboljšo poslugu.

Ponovna hvala vsem za vse!

Ti, draga sestra počivaj v miru in rahla naj Ti bo ameriška gruda.

Žalujoči ostali

Valentin Plesec, brat in njegova družina

V stari domovini pa zapušča dva brata Jozefa in Franceta.

Cleveland, Ohio 7. decembra, 1939

"Ah — vidite, to je. Nisem hotel, da bi kdorkoli vedel za to."

"Tako? Zakaj?"

"Ko sem vas zadnjič videl, sem se čudil, kako morete žive- ti tu gori med surovimi hribov- ci."

"Ljudje niso surovi, gospod Muller."

"No da, morda niso, toda zdi se, da nimate ničesar skupnega z njimi. Tako odlični ste, gos- podična Tereza, in lepi!"

"Ne —"

"Pa vendar. Ali ne smem re- či tega? Res, mislim, da ne sme- te ostati tu gori, marveč si morate poiskati službo v me- stu. V mestu bi morali živeti,

kjer ne bi bili ločeni od vseh ljudi."

Videla je, kako si je gladil puhaste brke. Nenadoma je de- jala:

"Kako mladi ste prav za prav, gospod Muller!"

"Se vam zdi? Hm — upam, da bom kmalu napravil svoj do- ktorat."

"Pravijo, da študirate v Ba- slu?"

"Da, pravo, toda so še druge stvari, ki jih študiram. In pred- vsem prirodo, prirodo, kakor se kaže v človeškem življenju. Ljubim vse, kar je lepega. Za- radi tega sem prišel še enkrat, da vas vidim."

Zardela je. Opazil je njeno

rdečico in jo je prijel za roko.

"Zelo nesrečen sem," je de- jal, "pojutrišnjem moram iz Gama. Odpotujem s svojimi prijatelji v Italijo. Obiskali bomo Milan, Benetke in Floren- co. Oj, ko bi me le vi spremlje- li namesto mojih prijateljev! Vse te čudovite stvari bi vam pokazal."

"Toda tudi na planini je le- po, gospod Muller."

"Vem. Toda to je lepota, ki sem je vajen od mladosti. Eno- lična postane. Mesta se mi zdi- jo mnogo zanimivejša. Življe- nje v mestih je jačje, razburlj- vejše. Ah, želim si, da bi me spremljali!"

(Dalje sledi.)

THE MAY CO. BASEMENT

BREZ VSAKIH POSEBNIH STROŠKOV

KATEREKOLI 3 ZAČETNICE

MONOGRAMU (všite)

na teh sanforizirano vkrčenih Broadcloth

Srajcah

Vse dobro narjeno — Vse polno narezano

Osebnost darilo, katerega bi bil vsak moški vesel dobiti. Lepe ... fine kvalitete broad cloth srajce! Velika izbira in privlačni vzorci ... kakor tudi bele ali plave. Z "No-Wilt fused" ovratniki. Mere 14 do 17.

MOŠKI "MUFFLERS" Z MONOGRAMI

Satin striped white rayon crepe mufflers ... s katerimi- koli 3 začetnicami monogrami v črnem ... ko boste čakali. Osebnost darilo, kar bo več kakor dobrodošlo.

Trgovci in obrtniki

Sedaj je čas, da si naročite vaše koledarje za 1940

● Pri nas imamo veliko izbero vseh vrst koledarjev, ki vam bodo gotovo ugajali. Imamo letos posebno lepe vzorce. Izplačalo se vam bo, da si ogledate naše vzorce predno naročite navadne, slabe koledarje od druge družbe.

Obdarite letos vaše odjemalce, ki so vam bili na- klonjeni celo leto, s koledarji. Pridite si ogledat vzorce sedaj, ko je zaloga popolna in izbira nenavadno dobra.

Oglasite se v uradu ali pokličite Henderson 5311 ali 5312, in zastopnik pride k Vam.

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Avenue